

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
Tarih: 14.5.2020
Sayı : 4500

İSTİNAF BAŞVURUSUNDA

BULUNAN (DAVACI) : ANTALYA ALKOLLÜ İÇECEK SAN. VE TIC. A.Ş.
VEKİLİ : AV. FATMA GÖZLÜKAYA ANGI (e-tebligat adresidir.)

KARŞI TARAF (DAVALI) : REKABET KURUMU
VEKİLİ : AV. HÜSEYİN COŞGUN
Rekabet Kurumu Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent
Çankaya/ANKARA

DAVALI YANINDA (MÜDAHİL) : MEY İÇKİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
VEKİLİ : AV. GÖNENÇ GÜRKAYNAK (e-tebligat adresidir.)

İSTEMİN ÖZETİ

: Davacı şirket tarafından, Rekabet Kurumuna 23.11.2015 tarihinde kaydedilen şikayette, Mey İçki A.Ş'nin rakı harici ürünlerin ağırlıklı olarak satıldığı alkollü içki satış noktaları ile imzaladığı yatırım destek sözleşmesi (YDS) ve mal alım sözleşmesi (MAS) hükümleri uyarınca verdiği indirim ve/veya yatırım desteklerini geri istemek suretiyle noktalar üzerinde satış baskısı oluşturduğu ve bu suretle hakim durumu kötüye kullanarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlal ettiği iddiası üzerine Mey İçki A.Ş hakkında başlatılan ön araştırma ve soruşturma sonucu, anılan şirketin votka ve cin pazarındaki ihlal teşkil eden davranışlarının, Rekabet Kurulunun 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı kararıyla rakı pazarında ihlal oluşturduğu değerlendirilen ve idari para cezasına hükmedilen davranışlarıyla aynı nitelikte olduğu, aynı dönemde gerçekleştiği ve teşebbüsün genel stratejisinin parçası olarak bütünlük arz ettiği dikkate alınarak idari para cezasına hükmedilmesine yer olmadığına dair 25.10.2017 tarih ve 17-34/537-228 sayılı Rekabet Kurulu kararının 3 nolu bendinin; Kabahatler Kanunu'nun 15/1 maddesinde yer alan hükmün soruşturma konusu olaya uygulanmasının mümkün olmadığı, Rekabet Kurulu kararında Mey İçki A.Ş'nin aynı suçu işlediği tespit edilmiş ise de dava konusu olayda hareket ya da fiilinin hukuki anlamda tek bir fiil olmadığı gibi tek bir fiille farklı suçların işlenmesi durumunun da söz konusu olmadığı, önceki fiilin cezalandırılması ile yetinilerek soruşturma konusu fiilin cezasız bırakıldığı, yapılan soruşturma ile şikayetli eylemlerin farklı piyasalarda gerçekleşen birbirinden bağımsız davranışlara bağlı olduğu sabit olduğundan, her bir davranış için ayrı ayrı hesaplanacak para cezalarının uygulanması gerektiği, olayda rakı pazarında ayrı, votka ve cin pazarında ayrı bir fiil ile ihlalin gerçekleştiği ve hukuka aykırı olduğu iddialarıyla iptali istemiyle açılan davada; davalı idare tarafından, gerek rakı pazarı gerekse votka ve cin pazarı yönünden yapılan her iki soruşturmada da tek bir fiil olarak, Mey İçki'nin sektörde kullandığı indirim uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığının araştırıldığı, nitekim her iki soruşturma neticesinde de anılan şirketin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine karar verildiği, bu itibarla Mey İçki tarafından ihlal edilen fiilin aynı eyleme bağlı olarak hakim durumun kötüye kullanılması olduğu, davalı idare savunmasında, Mey İçki'nin rekabete aykırı eylemi nedeniyle yürütülen soruşturmanın teknik zorunluluklar nedeniyle iki ayrı incelemede ele alındığı, söz konusu teşebbüsün rakı pazarında hakim durumu kötüye kullandığının tespitine dair 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı karara ilişkin sürecin, Kuruma 17.03.2015 tarihinde intikal eden şikayete başladığı, 28.07.2015 tarihinde soruşturma açılmasına karar verildiği, ilk yazılı savunmanın 08.09.2015'te sunulduğu, soruşturma süresinin Kurul'un 06.01.2016 tarihli kararıyla 6 ay uzatıldığı, 28.07.2016 tarihli Soruşturma Raporunun 01.08.2016 tarihinde teşebbüse tebliğ edildiği, savunma sürecinin 07.02.2017 tarihinde tamamlandığı, bakılan davaya ilişkin soruşturmanın ise, 23.11.2015 tarihli şikayet dilekçesi üzerine başladığı, 20.04.2016 tarihinde soruşturma açılmasına karar verildiği, ilk yazılı savunmasını 26.05.2016 tarihinde sunduğu, soruşturma süresinin Kurul'un 23.09.2016 tarihli kararıyla 6 ay uzatıldığı, 20.04.2017 tarihli Soruşturma Raporunun teşebbüse 25.04.2017 tarihinde tebliğ edildiği, savunma sürecinin 02.10.2017 tarihinde tamamlandığı, bu itibarla ikinci soruşturmanın daha geç başlaması sebebiyle ikinci dosyada yerinde inceleme yapıp delil toplanması hem de teşebbüse savunma haklarının kanuni süreler içinde kullandırılması için gereken sürenin ilk soruşturma bünyesinde kullandırılmasının mümkün olmadığı, bu sebeple her iki soruşturma sürecinin birleştirilemediği, bu durumda, davacı şirket tarafından, rakı pazarına ilişkin önceki fiilin cezalandırılması ile yetinilerek soruşturma konusu fiilin cezasız bırakıldığı, dava konusu olayda hareket ya da fiilinin hukuki anlamda tek bir fiil olmadığı bu sebeple votka ve cin pazarı yönünden tespit edilen ihlal nedeniyle ayrıca para cezasına hükmedilmesi gerektiği ileri sürülmekte ise de; gerek Ankara 12. İdare Mahkemesinin E:2017/2489 sayılı dosyasında dava

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

konusu edilen 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı kurul kararında gerekse bakılan davanın konusu oluşturan 25.10.2017 tarih ve 17-34/537-228 sayılı Kurul kararında, Mey İçki'nin faaliyet gösterdiği sektördeki rakı, votka ve cin pazarları yönünden sürdürdüğü indirim uygulamaları ve buna bağlı olarak rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırıcı uygulamalarıyla hakim durumunu kötüye kullandığının tespit edildiği, bir diğer ifadeyle aynı eyleme dayanan her iki soruşturma neticesinde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiğinin ortaya konulduğu, rakı, votka ve cin olmak üzere üç kategori yönünden de tespit edilen fiilin aynı döneme ilişkin olduğu anlaşıldığından anılan şirket tarafından ihlal edilen fiilin de tek olduğunun kabulü gerektiği, olayda dava konusu votka ve cin pazarı yönünden ayrı soruşturma yürütülmesi sebebiyle iki ayrı fiil olduğu söylenemeyecek olup, bunun kabulü halinde, aynı fiil nedeniyle mükerrer cezalandırmaya sebep olunacağı, ayrı ayrı para cezası verilmesini gerektirecek, nitelik, piyasa ve kronolojik süreç olarak birden fazla bağımsız davranış bulunmayıp, mevzuat hükmünü ihlal eden eylemlerin tek olduğu, bir başka deyişle indirim uygulamalarına bağlı olarak hakim durumun kötüye kullanılması şeklindeki idari para cezasına konu fiilin votka, cin ve rakı yönünden pazar ayırımı yapılmaksızın bir kez işlendiği, bu sebeple aynı döneme ilişkin her bir pazar yönünden farklı soruşturmalarda yapılan tespitin yeni bir ihlal doğurduğunun söylenemeyeceği sonucuna varıldığından, Mey İçki hakkında yapılan soruşturma sonucu votka ve cin pazarı yönünden ayrıca idari para cezasına hükmedilmesine yer olmadığına dair 25.10.2017 tarih ve 17-34/537-228 sayılı Rekabet Kurulu kararının 3 nolu bendinde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine ilişkin olarak Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 27/06/2019 tarih ve E:2018/1292, K:2019/1292 sayılı kararın, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf başvurusunun kabulü istenilmektedir.

DAVALI SAVUNMASININ ÖZETİ : Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmuştur.

MÜDAHİL SAVUNMASININ ÖZETİ : Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesince 2577 sayılı Yasanın değişik 45. maddesi uyarınca dava dosyası incelenerek gereği görüldü :

Dava davacı şirket tarafından, Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.11.2015 tarihinde giren şikayette Mey İçki A.Ş'nin rakı harici ürünlerin ağırlıklı olarak satıldığı alkollü içki satış noktaları ile imzaladığı yatırım destek sözleşmesi (YDS) ve mal alım sözleşmesi (MAS) hükümleri uyarınca verdiği indirim ve/veya yatırım desteklerini geri istemek suretiyle noktalar üzerinde satış baskısı oluşturduğu ve bu suretle hakim durumu kötüye kullanarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlal ettiği iddiası üzerine Mey İçki A.Ş hakkında başlatılan ön araştırma ve soruşturma sonucu, anılan şirketin votka ve cin pazarındaki ihlal teşkil eden davranışlarının, Rekabet Kurulunun 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı kararıyla rakı pazarında ihlal oluşturduğu değerlendirilen ve idari para cezasına hükmedilen davranışlarıyla aynı nitelikte olduğu, aynı dönemde gerçekleştiği ve teşebbüsün genel stratejisinin parçası olarak bütünlük arz ettiği dikkate alınarak idari para cezasına hükmedilmesine yer olmadığına dair 25.10.2017 tarih ve 17-34/537-228 sayılı Rekabet Kurulu kararının 3 nolu bendinin iptali istenilmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "**Amaç**" başlıklı 1. maddesinde, kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olarak belirlenmiş, "**Kapsam**" başlıklı 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği düzenlenmiştir.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

Anılan Kanunun "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesinde, "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır.

Kötüye kullanma halleri özellikle şunlardır.

- a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,
- b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcilik yapılması,
- c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,
- d) Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,
- e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması" olarak hükme bağlanmıştır.

"İdari para cezası" başlıklı 16. maddesinin 3. fıkrasında, "Bu Kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmü getirilmiştir.

15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar İle Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 1. maddesinde, "(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyeleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, aynı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince verilecek para cezasının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." kuralına, "Para cezasının belirlenmesine ilişkin ilkeler" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasında, "(1) Teşebbüs ile teşebbüs birliklerine veya bu birliklerin üyelerine verilecek para cezası belirlenirken; a) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesinde temel para cezası hesaplanır. Temel para cezası, Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddelerinde yasaklanmış, piyasa, nitelik ve kronolojik süreç olarak birden fazla bağımsız davranışın saptanması halinde, her bir davranış için ayrı ayrı hesaplanır. b) Temel para cezasının hesaplanmasından sonra, bu Yönetmeliğin 6 ncı ve 7 nci maddeleri çerçevesinde, ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak arttırma ve/veya indirme yapılır.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri gereğince belirlenecek para cezası miktarı, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onunu aşamaz. Bu sınırı aşan para cezaları, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna indirilir ve koşulları bulunuyorsa bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları ile Aktif İşbirliği Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(3) Teşebbüs veya teşebbüs birliklerine, Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen para cezalarının verilmesi halinde, ihlalde belirleyici etkisi saptanan teşebbüs veya teşebbüs birliği yöneticilerine ve çalışanlarına verilecek para cezası, teşebbüs veya teşebbüs birliğine verilen cezanın yüzde beşini aşamaz." "Temel para cezası" başlıklı 5. Maddesinde, "(1) Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin; a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü, b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü, arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

dikkate alınır.

(3) Birinci fıkraya göre belirlenen para cezası miktarı; a) Bir yıldan uzun, beş yıldan kısa süren ihlallerde yarısı oranında, b) Beş yıldan uzun süren ihlallerde bir katı oranında, artırılır.", "Hafifletici unsurlar" başlıklı 7. maddesinin; "(1) Temel para cezası, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde incelemeye yardımcı olunması, ihlalde kamu otoritelerinin teşvikinin veya diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, zarar görenlere gönüllü olarak tazminat ödenmesi, diğer ihlallere son verilmesi, ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması gibi haller ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanırsa, dörtte bir ile beşte üç arasında indirilebilir.(...) kuralları yer almıştır.

Öte yandan, 31.03.2005 tarih ve 25772 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde, "Kabahat"; Kanun'un, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlamına geldiği belirtilmiş; 3. maddesinde, bu Kanun'un; idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer Kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde; diğer genel hükümlerinin, idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı düzenlenmiş olup, "içtima" başlıklı 15. maddesinde, " (1) Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir. (2) Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir. Kesintisiz fiille işlenebilen kabahatlerde, bu nedenle idarî yaptırım kararı verilmeye kadar fiil tek sayılır..." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Rekabet Kurumu kayıtlarına 23.11.2015 tarihinde giren şikayette, Mey İçki San. Ve Tic. A.Ş'nin (Mey İçki) rakı harici ürünlerin ağırlık olarak satıldığı alkollü içki satış noktaları ile imzaladığı yatırım destek sözleşmesi ve mal alım sözleşmesi hükümleri uyarınca verdiği indirim ve/veya yatırım desteklerini geri istemek suretiyle noktalar üzerinde satış baskısı oluşturduğu ve bu suretle hakim durumunu kötüye kullanarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu ihlal ettiği iddiası üzerine; 28.12.2015 tarih ve 2015-3-76/II sayılı İlk İnceleme Raporu hazırlandığı, bu rapor Rekabet Kurulunun 06.01.2016 tarih ve 16-01/20-M sayılı toplantısında görüşülerek, Mey İçki hakkında ön araştırma yapılmasına karar verildiği, ön araştırma kapsamında yapılan tespitler ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda hazırlanan 11.04.2016 tarih ve 2015-3-76/ÖA sayılı Raporun; Kurul'un 20.04.2016 tarihli toplantısında görüşülmesi üzerine **Mey İçki'nin votka ve cin pazarlarındaki uygulamalarıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik soruşturma açılmasına karar verildiği**, yapılan soruşturma sonucu hazırlanan rapor ve tüm dosya kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde alınan dava konusu 25.10.2017 tarih ve 17-34/537-228 sayılı Kurul kararında; **Mey İçki'nin votka ve cin pazarında hakim durumda olduğuna, bu pazarlardaki rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullandığına dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine karar verildiği**, ancak anılan Kararın 3. bendinde, Mey İçki'nin votka ve cin pazarlarındaki ihlal teşkil eden davranışlarının, Rekabet Kurulu'nun 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı kararıyla rakı pazarında ihlal oluşturduğu değerlendirilmesinde bulunulan ve idari para cezasına hükmedilen davranışlarıyla aynı nitelikte olduğu, aynı dönemde gerçekleştiği ve teşebbüsün genel stratejisinin parçası olarak bütünlük arz ettiğinden bahisle yeni bir idari para cezasına hükmedilmesine yer olmadığına karar verildiği, davacı şirket tarafından anılan kararın 3. bendinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava dosyasında mevcut olan bilgi ve belgelere göre, Mey İçki'ye bir devralma için koşullu izin verilmesine yönelik Kurulun 08/07/2010 tarih ve 10-49/900-314 sayılı kararında; Mey İçki'nin hakim durumda bulunduğu belirlenmiş, 12/06/2014 tarih ve 14-21/410-178 sayılı Kurul kararına dayanak olan soruşturmada da; Mey İçki'nin satış noktalarında rakip ürün satışını engelleyen ve fiili münhasırlığa yol açan uygulamaları ile geleneksel kanalda ve yerinde tüketim kanalındaki satış noktalarına rakipleri dışlayacak hedefler koyarak, bu hedeflerin gerçekleşmesi halinde indirim uyguladığı, satış noktalarında rakip teşebbüslerin ürünlerinin görünürlüğünü engellediği ve bu yolla 4054 sayılı Yasanın 6.maddesini ihlal ettiği iddialarının incelendiği ve rakı pazarında rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullandığı ve 4054 sayılı Yasanın 6. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılarak adı geçen teşebbüse idari para cezası verildiği, yine, Mey İçki'nin rakı satış noktaları üzerinde tavizler ve bazı uygulamalar yoluyla baskı oluşturarak rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı, ayrıca gümrüksüz satış mağazaların genel tedarikçisi konumunda bulunan firmalara baskı yapmak suretiyle rakiplerinin faaliyetlerini

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

engelleyici davranışlarda bulunduğu, iddiaları incelenerek, 16/02/2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı Kurul kararı ile Mey İçki'nin rakı pazarında rakiplerinin pazardaki faaliyetlerini zorlaştırma amacı ve etkisi taşıyan uygulamaları ile hakim durumunu kötüye kullandığı ve 4054 sayılı Yasanın 6. maddesini ihlal ettiği sonucuna varılarak, idari para cezası ve ihlali sonlandırmak için bazı uygulamalara son verilmesi kararı verilmiştir.

Bu kez davacı tarafından votka ve cin pazarında ekonomik ve mass segmentlerde ürünlerinin bulunduğu, bu pazarda hakim durumda olmanın verdiği güç kullanılarak, kendi bünyesinde ürettiği votka ve cin ürünleri için satış noktası raflarını işgal ettiği ve piyasada yer alan diğer üreticilere ait markaların raflarda tüketiciye sunulmasına engel oluşturduğu iddia edilmesi nedeniyle yapılan soruşturmada; incelemenin gerçekleştirileceği pazar belirlenmiş, belirli bir ürün ve onunla yüksek ikame edilebilirliği olan diğer ürünlerden oluşan pazarların ilgili ürün pazarını oluşturduğu, bir ürünün diğer bir ürünle aynı pazarda yer alabilmesi için bu ürünlerin tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olmaları ve birbirleriyle ikame edilmeleri gerektiği, yüksek alkollü içkiler olarak nitelendirilen distile içkiler grubunda yer alan her bir içki türünün bir ilgili ürün pazarı olarak değerlendirilmesinin önceki Kurul kararlarında da istikrar kazanmış bir yaklaşım olduğu açıklamasına yer verilmiş ve pazarlar; kullanılan hammaddenin farklılığından, farklı tatlarından ve kullanım özelliklerinden dolayı farklı tüketici grubuna hitap etmeleri nedeniyle rakı pazarı, votka ve cin pazarı olarak ayrı ürün pazarlarına ayrılmasının gerektiği belirtilmiş, ilgili ürün pazarı votka ve cin pazarı olarak incelemeye alınmıştır.

Yapılan inceleme ile; votka pazarında, ekonomik segmentte son beş yıl içerisinde Mey İçki'nin açık ara önde olduğu, davacının ve Pernod'un ciddi pazar kaybı yaşadıkları, orta segmentin ağırlıklı olarak davacı ve Mey İçki arasında paylaşıldığı, pazarın yaklaşık üçte birlik kısmını oluşturan orta-üst segmentte ise Mey İçki'nin en yakın rakibinin Pernod olduğu, votka pazarında olduğu gibi davacının organize pazardaki belirgin düşüşün cin pazarında da açıkça görüldüğü, yerinde yapılan incelemelerde de, elde edilen deliller ve votka pazarında yapılan hakim durum değerlendirmesinde; pazar payları yanı sıra pazara giriş engelleri, teşebbüsün portföy gücü ve buna bağlı olarak incelenen teşebbüsün müşteriler karşısındaki konumu ve sektör özelinde pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin satış noktalarında bulunurluk oranlarının incelenmesi sonucu, giriş engelleri bulunan, rakiplerin ve müşterilerin rekabetçi baskı oluşturmaktan uzak olduğu votka pazarında yüksek pazar payına sahip Mey İçki'nin hakim durumda olduğu, cin pazarında da hakim durumunu koruduğu, anlaşmalı satış noktalarındaki indirim uygulamaları, anlaşmasız noktalara indirim uygulamaları, raf dizilimi ve görünürliğe ilişkin dizilim uygulamalarının hedefe bağlı olduğu ve dışlayıcı etki doğurduğu, mal alım sözleşmelerindeki öngörülerin Mey İçki den alım suretiyle tamamlanması için kullanıldığı, rakipleri dışlayıcı nitelikte olduğu, yatırıma destek işlevi taşımadığı, rakip faaliyetlerini baskılayıcı nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

Davalı idarece yapılan inceleme sonucu votka ve cin pazarında da, rakı pazarında olduğu gibi uyguladığı indirim sistemleri ve ticari pazarlama kampanyaları ile Mey İçki'nin 4054 sayılı Yasanın 6. maddesini ihlal ettiği ortaya konulmuş, ancak üç pazardaki indirim uygulamalarının da aynı dönemde gerçekleşmiş olması, genel bir stratejinin parçası olması nedeniyle rakı pazarı için bir idari para cezası uygulanmış olmakla, bu pazardaki incelemeden dolayı aynı dönem ve aynı strateji ile gerçekleştirilmiş olması nedeniyle bu pazardaki davranışın tekrar cezalandırılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Her ne kadar 4054 sayılı Yasanın ihlalinin rakı pazarında yapılan inceleme ile aynı döneme denk geldiği, aynı stratejinin parçası olduğu ve aynı nitelikteki eylemlerle gerçekleştiği kabul edilse de incelemenin rakı pazarı ya da votka ya da cin pazarı olarak belirlenmek yerine alkollü içecekler pazarı olarak belirlenmesi halinde aynı pazar içerisinde yer alan her bir içecek yönünden tekrar tekrar firmanın cezalandırılmayacağı sonucuna ulaşılmışın mümkün olabileceği, fakat bir ürünün diğer bir ürünle aynı pazarda yer alabilmesi için bu ürünlerin tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olmaları ve birbirleriyle ikame edilmeleri gerektiği, yüksek alkollü içkiler olarak nitelendirilen distile içkiler grubunda yer alan her bir içki türünün bir ilgili ürün pazarı olarak değerlendirilmesinin önceki Kurul kararlarında da istikrar kazanmış bir yaklaşım olduğu açıklamasına yer verilmek suretiyle rakı pazarından votka ve cin pazarının ayrılmış olması karşısında yapılan inceleme sonucunda ortaya çıkan ihlalin, mevzuata göre bir yaptırıma tabi olacağı kuşkusuzdur. Bu itibarla uygulanacak idari para cezasının, saptanacak olan yıllık gayri safi gelirin belirlenen aralık dahilinde bir oran üzerinden uygulanmasının mümkün kılındığı da dikkate alındığında, idari para cezası uygulanmasına yer olmadığı yolunda verilen idari işlemde hukuki isabet bulunmamıştır.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
8. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2019/3384
KARAR NO : 2020/320

Açıklanan nedenlerle, davacı tarafın istinaf başvurusunun **KABULÜ** ile Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 27/06/2019 tarih ve E:2018/1292, K:2019/1292 sayılı kararın **KALDIRILMASINA**; 2577 sayılı Yasanın değişik 45. maddesinin 4. fıkrası uyarınca esastan incelenen davada, dava konusu işlemin **İPTALİNE**; aşağıda dökümü yapılan, mahkeme ve istinaf safhasına ait toplam 418,90 TL yargılama giderinin ve yürürlükteki Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre 2.075,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacı tarafa verilmesine, posta gideri avansından artan miktarın ve fazla yatırılan 44,40 TL harcın istenilmesi halinde istinaf başvurusunda bulunan tarafa iadesine, 2577 sayılı Yasanın değişik 46. maddesi uyarınca kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde **Danıştay ilgili Dairesine temyiz yolu açık** olmak üzere, 20/02/2020 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ERGÜN ÖZCAN
32728

Üye
ELMAS MUCUKGİL
32647

Üye
YAHYA ŞAHİN
37901

YARGILAMA GİDERLERİ :

(Mahkeme Safhası) - (Davacı)

Başvuru Harcı : 35,90 TL
Karar Harcı : 35,90 TL
Vekalet Harcı : 5,20 TL
Posta Gideri : 183,40 TL
TOPLAM : 260,40 TL

(İstinaf Safhası) - (Davacı)

Başvuru Harcı : 121,30 TL
Posta Gideri : 37,20 TL
TOPLAM : 158,50 TL

GENEL TOPLAM : 418,90 TL